

Zagubiony guziczek Bałwanka Kulki

Magia śniegu i mrozu

Podczas zajęć dzieci przenoszą się do zimowego świata Bałwanka Kulki i Śnieżynki Lili, poznając historię o zagubionym guziczku opowiedzianą metodą **storytellingu**. Opowieść została **wzbogacona muzyką i ruchem**, dzięki czemu dzieci mogły wcielić się w tańczące śnieżynki. **Uczestnicząc w eksperymencie badawczym – odmrażają kostki lodu z ukrytymi guziczkami, obserwują proces topnienia lodu pod wpływem ciepła.** W części plastycznej dzieci wykorzystują odnalezione guziczki do stworzenia własnych bałwanków, **rozwijając wyobraźnię, kreatywność i sprawność manualną**. Zajęcia kończą się krótką zabawą ruchową „Taniec znikających śnieżynek”, która pozwala na rozładowanie energii i domknięcie zimowej historii. **Całość zajęć łączy elementy muzyki, ruchu, doświadczenia, sztuki i narracji, angażując dzieci sensorycznie, emocjonalnie i twórczo.**

Scenariusz: Stowarzyszenie Robisz.to
Główne autorki: Żanetta Gugala oraz Anna Pobłocka

Czego uczą zajęcia:

Kształtowane kompetencje kluczowe:

Kompetencje społeczne i obywatelskie:

dzieci uczą się współpracy w grupie podczas eksperymentu i zabaw ruchowych; rozwijają empatię i wrażliwość wobec emocji bohatera opowieści.

Kompetencje w zakresie nauki i przyrody:

dzieci obserwują podstawowe zjawiska przyrodnicze: powstawanie śnieżynek, zamrażanie i topnienie wody; obserwują i opisują zmiany zachodzące w eksperymencie z lodem.

Kompetencje matematyczne i naukowo-

-techniczne: dzieci dostrzegają kształty, porównują wielkości (bałwanek, guziczek, śnieżynki), analizują krótkie sekwencje zdarzeń: historia, eksperyment, praca plastyczna.

Kompetencje artystyczne i kreatywne:

dzieci wyrażają własne emocje; rozwijają wyobraźnię ruchową poprzez taniec śnieżynek; eksperymentują z różnymi materiałami plastycznymi.

Kompetencje komunikacyjne:

dzieci rozwijają słownictwo związane z zimą; opowiadają i słuchają historii Bałwanka Kulki i Śnieżynki Lili, opisują własne obserwacje podczas eksperymentu i prac plastycznych.

Kompetencje osobiste i społeczne:

dzieci uczą się cierpliwości podczas oczekiwania na rozmrożenie guziczka; mają motywację do samodzielnego działania i eksperymentowania; wykazują radość z osiągniętego efektu i chęć dzielenia się nim z grupą.

Jakie umiejętności rozwijają zajęcia:

- **poznawcze:** rozumienie prostych zjawisk przyrodniczych: zamrażanie i topnienie wody, powstawanie śnieżynek;
- **manualne i artystyczne:** manipulowanie różnymi materiałami;
- **ruchowe:** rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej; ćwiczenia małej i dużej motoryki;
- **społeczne i emocjonalne:** umiejętność współpracy w grupie; wyrażanie emocji poprzez pracę twórczą i taniec;
- **językowe:** poszerzanie umiejętności w zakresie opowiadania własnych wrażeń i obserwacji; uważne słuchanie opowieści i instrukcji nauczyciela.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- wie, skąd się biorą śnieżynki;
- zna zjawisko topnienia lodu;
- potrafi wykonać ruchy taneczne zgodnie z instrukcją nauczyciela;
- potrafi ozdobić bałwanka lub uzupełnić kontur rysunku;
- słucha uważnie opowieści i reaguje emocjonalnie na historię Bałwanka;
- okazuje empatię i cieszy się z odnalezienia guziczka;
- ćwiczy małą motorykę (praca plastyczna) i dużą motorykę (taniec).

Podstawa programowa:

Fizyczny obszar rozwoju dziecka: I 4, I 5, I 6, I 7, I 8

Emocjonalny obszar rozwoju dziecka: II 1, II 2, II 4, II 6, II 8, II 9, II 11

Spółeczny obszar rozwoju dziecka: III 1, III 5, III 6, III 8, III 9

Poznawczy obszar rozwoju dziecka: IV 1, IV 2, IV 3, IV 5, IV 7, IV 8, IV 11, IV 12, IV 13, IV 18

Przygotowanie i przebieg zajęć

Przed zajęciami należy przygotować następujące narzędzia oraz inne środki dydaktyczne:

- laptop, ploter tnący - do wyboru:
- papier - najlepiej 120-200g lub brystol, lub folia samoprzylepna, lub folia brokatowa,
- skalowanie śnieżynki - w programie należy ustawić wielkość śnieżynki:
 - małe: 5-7 cm
 - średnie: 8-12 cm
 - duże: 15-20 cm
- nagranie utworu Piotra Czajkowskiego "Taniec Śnieżynki" [BOLSHOI BALLET LIVE | 2015-16 | „Dziadek do orzechów ...](#)
- **elementy bałwanka:** okrągłe części (głowa, brzusek, podstawa), marchewkowy nos, kapełusz, trzy guziczki, szalik (opcjonalnie), błękitny brystol, wata, materiały ruchowe i sensoryczne:
 - białe chusteczki, wstążki lub lekkie kawałki materiału do tańca śnieżynki
- **do eksperymentu:** kostki lodu z zamrożonymi w środku guziczkami, miseczki lub talerzyki, ciepła woda w dzbanku (letnia, nie gorąca!), pipety, łyżeczki lub małe przezroczyste plastikowe kubeczki, ręczniki papierowe
- **rysunek - wariant 1:** białe lub niebieskie kartki A4, odnaleziony z eksperymentu guziczek, klej, kredki, pastele, flamastry, opcjonalnie wata, brokat,
- **rysunek - wariant 2:** wcześniej przygotowane kartki A4 z narysowanym konturem Bałwanka Kulki, odnalezione guziczki, klej, kredki, farby, pisaki, kawałek włóczki na szalik, wata
- opcjonalnie - dzwoneczki

Przygotowanie do zajęć:

- kartka A4 (biała lub niebieska) z narysowanym konturem bałwanka
- śnieżynki wycięte na ploterze tnącym

Dzień 1

Opowieść metodą storytellingu - "Dzień, który zaczął się inaczej"

20 min

Narzędzia i materiały

rekwizyty do storytellingu: elementy bałwan-ka: okrągłe części (głowa, brzusek, podsta-wa), marchewkowy nos, kapelusz, trzy guziczki, szalik (opcjonalnie), błękitny brystol, wata, ma-teriały ruchowe i sensoryczne: białe chusteczki, wstążki lub lekkie kawałki materiału do tańca śnieżynek, odtwarzacz muzyki i nagranie Piotr Czajkowski - "Taniec Śnieżynek" z "Dziadka do Orzechów"

Metody i formy pracy

metoda słowna - opowieść -storytelling - opowiadanie z rekwizytem, metoda aktywnego słuchania, drama - odgrywanie ról, metoda ekspresji ruchowej, metoda impresyjna (odbiór sztuki), metoda problemowa, praca z całą grupą, praca indywidualna.

Krótką, angażującą narracją nauczyciela_ki

Nauczyciel_ka siada z dziećmi w kręgu, kładąc na środku arkusz błękitnego papieru pokrytego watą. Cicho odgarnia ją dłonią i **mówi tajemniczym głosem:**

„Wicie... kiedy dziś rano przyszedłam do sali, zauważyłam coś niezwykłego. Na parapecie leżał malutki, połyskujący płatek śniegu. Ale on nie topniał! Wyglądał, jakby chciał mi coś powiedzieć.

A kiedy pochyliłam się bliżej... usłyszałam jakby szept: "Opowiedz im naszą historię..."

Może to była Śnieżynka Lila?

A może... ktoś zupełnie inny?

Zanim zaczniemy naszą przygodę, chciałabym, żebyście zamknęli oczka i wyobrazili sobie cichutkie, za-sypane śniegiem miasteczko, w którym mieszka pewien wyjątkowy Bałwanek..." Możecie otworzyć oczy.

"W pewnym cichym, zasypałym śniegiem miasteczku, gdzie dachy wyglądały jak lukrowane pierniczki, mieszkał sobie Bałwanek Kulka. Bałwanek był wyjątkowy."

Nauczyciel_ka układa i przykleja na brystolu kolejne elementy bałwan-ki, jednocześnie kontynuuje opowieść.

"Miał marchewkowy nos, czarny kapelusz i trzy błyszczące guziczki, które lśniły na jego śnieżnym brzuszku.

Każdego ranka Kulka witał dzieci, które biegły na górkę. A one wołały:

- Cześć Kulka!

- Cześć dzieciaki! - odpowiadał Bałwanek swoim puchowym głosem. To był jego ulubiony moment dnia.

Pewnego ranka Kulka obudził się i coś było nie tak.

Spojrzał na brzusek. Najpierw na pierwszy guziczek. Jest! Na drugi. Jest! A trzeci?

Zniknął!

- Ojej, ojej, ojeeej!- zawołał Bałwanek - Mój guziczek! Mój ostatni najładniejszy guziczek! Gdzie on jest?!
- Muszę go znaleźć - postanowił.

Przetarł oczka, poprawił kapelusz i ruszył powoli przed siebie.

Bałwanek Kulka zaglądał wszędzie:

- pod krzak jałowca
- pod zaspy śniegu
- pod mały mostek
- nawet do dziury po kretowisku (choć nie było tam oczywiście nic poza śniegiem).

- Guziczkuuu..! - wołał - Gdzie jesteś?!

Ale odpowiadała mu tylko cisza i delikatny dźwięk skrzypiącego śniegu.

Bałwanek w końcu usiadł na pniu i westchnął.

- Chyba nigdy go nie znajdę...

Wtedy stało się coś niezwykłego.

Nauczyciel_ka włącza cicho muzykę - Piotr Czajkowski taniec śnieżynek z "Dziadka do orzechów"
[BOLSHOI BALLET LIVE | 2015–16 | „Dziadek do orzechów” ...](#)

Nagle powietrze wokół zaczęło migotać. Małe srebrne iskierki unosiły się tuż nad jego głową.
A z nich wyłoniła się Maleńka Śnieżynka Lila.

Była tak malutka jak paznokiec, ale błyszcziała jak gwiazdka na śnieżnym niebie.

- Dlaczego jesteś smutny, Bałwanku? - zapytała swoim dzwoneczkowym głosem.

- Zgubiłem swój ostatni guziczek - westchnął Bałwanek - bez niego nie jestem sobą.

Lila zamyśliła się, po czym powiedziała:

- Może wiatr porwał go podczas nocnych tańców.

- Jakich tańców? - zdziwił się Bałwanek.

Lila uśmiechnęła się szeroko.

- No przecież! My śnieżynki tańczymy każdej zimowej nocy! Kręcimy się, wirujemy, opadamy i lecimy z wiatrem. Chcesz, nauczę Cię tańca śnieżynek. Może wiatr usłyszy, że go wołasz - i odda twój guziczek!
Bałwanek aż podskoczył z radości. - Tak, naucz mnie!

Nauczyciel_ka rozdaje dzieciom białe chusteczki lub wstążki i zachęca do tańca (muzyka wybrzmiewa głośniej). Dzieci tańczą do muzyki Piotra Czajkowskiego:

Etapy tańca:

1. "Budzenie się zimy" - powolne podnoszenie rąk, delikatne kołysanie.
2. "Wirujące śnieżynki" - obroty wokół własnej osi z chusteczką uniesioną do góry.
3. "Spadanie na ziemię" - kucanie, opadanie rąk, miękkie ruchy.
4. "Podmuch wiatru" - lekkie bieganie po sali, taniec z rozwianymi chusteczkami.
5. "Zamrożenie" - nauczyciel zatrzymuje muzykę, dzieci stają w bezruchu jak zamrożone"

Dzieci mogą również dowolnie improwizować taniec słuchając muzyki klasycznej lub tańczyć naśladowując ruchy nauczyciela_ki:

Śnieżynka (nauczyciel_ka) pokazuje ruchy: delikatne kołysanie, kręcenie się wokół własnej osi,

spadanie, unoszenie do góry itp.

Narracja nauczyciela_ki

Śnieżynka Lila poszybowała do góry i zaczęła pokazywać taniec:

- Zaczynamy od kołysania, następnie obrót! Udało się! A teraz podmuch wiatru! To było trudne, bo Bałwanek nie mógł biegać, jak śnieżynka, ale rozłożył rączki i machał nimi tak szybko, że aż kilka płatków poszybowało do góry. Śnieżynka klaskała z zachwytu.

- Pięknie tańczysz, Bałwanku!

Gdy Bałwanek Kulka wykonał ostatni obrót, nagle

- BRZDĘK

Coś potoczyło się po lodzie.

Narracja nauczyciela_ki

Jak myślicie, co to mogło być? - GUZICZEK!

Bałwanek aż promieniał ze szczęścia.

- Dziękuję Śnieżynko! Bez ciebie nigdy bym go nie znalazł!

Bałwanek wrócił na swoje miejsce w pobliże śnieżnej górkę, a guziczek dumnie lśnił na jego brzuszku. Od tamtej pory, gdy zawiął zimny wiatr, Bałwanek Kulka delikatnie kołysał się na śniegu. A niektóre dzieci twierdziły, że widzą wtedy maleńką błyszczącą figurkę kręcącą się tuż nad jego głową (**Śnieżynkę Lilę**).

Pytania kierowane do dzieci (do wyboru przez nauczyciela_kę)

Pytania odtwórcze (co dzieci pamiętają z historii)

1. Jak nazywał się Bałwanek z naszej opowieści?
2. Co zauważył Bałwanek, kiedy się obudził?
3. Gdzie szukał swojego guziczka? Pamiętacie jakie miejsca sprawdzał?
4. Kto pojawił się przy Bałwanku, gdy był bardzo smutny?
5. W jaki sposób Śnieżynka Lila chciała mu pomóc?
6. Co potoczyło się po lodzie, gdy Bałwanek Kulka wykonał ostatni obrót?

Pytania angażujące myślenie i wyobraźnię

1. Dlaczego ten guziczek był taki ważny dla Bałwanka?
2. Jak myślicie, co mogło się stać z guziczkiem w nocy?
3. Czy wiatr jest przyjacielem śnieżynek? Dlaczego?
4. Jak myślicie, czy bałwanek czułby się inaczej, gdyby nie spotkał Śnieżynki Lili?
5. A gdybyście wy byli na miejscu Bałwanka – gdzie jeszcze szukalibyście zguby?
6. Jak moglibyście pocieszyć kogoś, kto zgubił coś dla siebie ważnego?

Pytania ruchowe / sensoryczne (utrwalenie przez działanie)

1. Pokażcie, jak według was wirują śnieżynki.
2. Jak wyglądałby „podmuch wiatru”, który niesie płatki?
3. Jak mógł czuć się Bałwanek, kiedy usiadł na pniu i westchnął? Pokażcie minę.

Zakończenie – łagodne przejście do dalszych aktywności

Narracja nauczyciela_ki

„Widzę, że świetnie pamiętacie, co spotkało Bałwanka Kulkę. A teraz mam dla was małe zadanie...

Eksperyment - odmrażamy guziczek Bałwanka

20 min

Narzędzia i materiały

kostki lodu z zamrożonymi w środku guziczkami (dla każdego dziecka jedna kostka), miseczki lub talerzyki, ciepła woda w dzbanku (letnia, nie gorąca!), pipety, łyżeczki lub małe przezroczyste plastikowe kubeczki, ręczniki papierowe.

Metody i formy pracy

metoda badawcza (eksperymentowanie z lodem), **metoda odkrywania i obserwacji**, **metoda aktywnego działania**, **metoda stawiania pytań i formułowania wniosków**, **metoda pogładowa** (bezpośredni kontakt z materiałem – lód, woda, guziczki), praca indywidualna, praca z całą grupą.

Dzieci siadają przy stolikach.

Dalsza narracja nauczyciela_ki:

“Wiecie, kiedy Bałwanek Kulka tańczył ze Śnieżynką Lilą, jego guziczek nie tylko spadł, ale też zamarznął w lodowej grudce! Wiatr musiał go porwać aż do zimowej chmury. Może znajdziemy go razem?”

Nauczyciel_ka pokazuje miseczkę pełną kostek lodu, w których widać małe kolorowe punkciki (ukryte guziczki).

Cel: dzieci poznają, jak zachowuje się lód podczas ogrzewania.

Narracja nauczyciela_ki:

- W tych kostkach lodu mróz coś ukrył... Co to może być?
- Jak myślicie - co trzeba zrobić, aby się dowiedzieć? (**ogrzać, polać wodą, roztopić**)

Każde dziecko dostaje swoją zamrożoną kostkę. Dzieci:

- układają ją na talerzyku
- polewają ją ciepłą wodą pipetą/łyżeczką
- obserwują, jak lód zaczyna się topić
- dotykają ręką, by poczuć chłód (jeśli chcą)
- słuchają dźwięku pękającego lodu.

Komentarz nauczyciela_ki:

Lód jest taki zimny, że trzyma guziczek “uwięziony”. Ale kiedy dostanie trochę ciepła.....

Po chwili dzieci zaczynają zauważać kolorowe guziczki ukryte w lodzie.

Dzieci określają kolor swojego guziczka i z radością “wydobywają” swoje guziczki.

Finał eksperymentu:

Narracja nauczyciela_ki:

- Tak jak Bałwanek Kulka znalazł swój zgubiony guziczek po tańcu ze Śnieżynką, tak i my odnaleźliśmy guziczki ukryte w lodzie.

Wnioski: Ciepło potrafi stopić lód, dlatego zimowe obrazki i zmrożone rzeczy znikają, gdy robi się ciepiej. (np. topnienie lodów truskawkowych w słoneczny, gorący dzień).

Praca plastyczna “Bałwanek i jego odnaleziony guziczek”

20 min

Narzędzia i materiały

laptop, ploter tnący - do wyboru:

- papier - najlepiej 120-200g lub brystol, lub folia samoprzylepna, lub folia brokatowa
- **wariant 1:** białe lub niebieskie kartki A4, odnaleziony z eksperymentu guziczek, klej, kredki, pastele, flamastry, opcjonalnie wata, brokat,
- **wariant 2:** wcześniej przygotowane kartki A4 z narysowanym konturem Bałwanka Kulki, odnalezione guziczki, klej, kredki, farby, pisaki, kawałek włóczki na szalik, wata
- dzwoneczki lub fragment “Tańca Śnieżynek” Piotra Czajkowskiego

Metody i formy pracy

metoda aktywizująca: samodzielnych doświadczeń, improwizacja do muzyki, metoda pokazowa, obserwacja, metoda słowna: rozmowa kierowana, objaśnienia, praca w małych grupach, indywidualna

Nauczyciel_ka, przed zajęciami lub podczas wykonywania prac plastycznych przez dzieci, wycina na ploterze tnącym śnieżynki (mogą być wszystkie jednakowe obrazujące Śnieżynkę Lilę. Wyjaśnia dzieciom - skąd się biorą śnieżynki.

Śnieżynki powstają wysoko w chmurach, bardzo, bardzo wysoko nad nami. Tam, gdzie jest bardzo zimno, w powietrzu unoszą się małe kropelki wody.

Kiedy robi się jeszcze zimniej, te kropelki:

- zamarzają w małe krysztalki lodu
- krysztalki łączą się ze sobą tworząc śnieżynkę
- każda śnieżynka to lodowy krysztalek, który rośnie i rośnie, przybierając kształt gwiazdki
- kiedy jest gotowa spada z chmury na ziemię bardzo powoli, jak małe puchate piórko.
- **Nie ma jednakowych śnieżynek, każda śnieżynka jest inna, niepowtarzalna, bo w czasie spadania każda z nich:**

ROBISZ.TO

- spotyka inne powietrze,
- inną temperaturę,
- różne kropelki wody.

My dzisiaj przykleimy obok Bałwanka Śnieżynkę Lilę.

PRACA PLASTYCZNA - DWA WARIANTY

Wariant 1: dzieci dokleją guziczek i rysują Bałwanka

Przebieg:

- dzieci dostają swoje guziczki znalezione podczas rozmrażania kostek lodu
- przykleją guziczek w środkowej części kartki,
- dorysowują Bałwanka tak, jak go sobie wyobrażają
- rysują:
 - trzy śnieżne kule
 - oczy, nos z marchewki, szalik, kapelusz
 - chmurki śniegu, gwiazdki, płatki śniegu
 - można dodać watę jako śnieg lub brokat jako mróz.

Każde dziecko otrzymuje jedną śnieżynkę wyciętą na ploterze tnącym - (Śnieżynkę Lilę), którą przykleja w dowolnym miejscu obok Bałwanka Kulki.

Efekt: Każda praca jest inna i odzwierciedla wyobraźnię dziecka.

Wariant 2: dzieci dokleją guziczek do gotowego rysunku Bałwanka

Przebieg:

- każde dziecko otrzymuje narysowany na kartce A4 kontur Bałwanka Kulki
- dzieci szukają na rysunku miejsca na guziczek - środkowa kulka
- przykleją swój guziczek (każde dziecko ma inny kolor guziczka)
- dzieci ozdabiają rysunek według własnego pomysłu: kolorują bałwanka, domalowują czapkę, tło, śnieg, gwiazdki, ślady na śniegu
- dokleją dodatkowe elementy: włóczkę na szalik, pompon z waty itp.
- Każde dziecko otrzymuje jedną śnieżynkę wyciętą na ploterze tnącym - (Śnieżynkę Lilę), którą przykleja w dowolnym miejscu obok Bałwanka Kulki.

Efekt: Wszystkie prace mają spójny wygląd (dzięki konturowi), ale są indywidualne dzięki guziczkom i ozdobom.

Dzieci mogą powiesić swoje prace na tablicy grupy jako "Galeria Bałwanków z odnalezionymi guziczkami".

ZAKOŃCZENIE

Nauczyciel_ka gasi światło. Na środku sali zostaje wolna przestrzeń.

Narracja nauczyciela_ki:

„Kiedy Bałwanek Kulka wrócił na swoją śnieżną górkę, Śnieżynka Lila nie chciała jeszcze koń-

czyć zabawy.

Wiecie, co powiedziała?

„Zatańczmy jeszcze raz... ale tym razem z dziećmi!”

Myślę, że Lila gdzieś tu jest... Może zatańczy z nami ostatni zimowy taniec?”

ZABAWA RUCHOWA: „TANIEC ZNIKAJĄCYCH ŚNIEŻYNEK”

- Dzieci rozkładają ręce jak płatki śniegu i delikatnie kołyszą się w prawo i lewo.
- Na delikatną muzykę (np. dzwoneczki, spokojny fragment „Tańca Śnieżynek”) dzieci zaczynają powoli „opadać”, jak lekkie, wirujące śnieżynki.
- **Nauczyciel_ka mówi:**
- „**Wiatr wieje słabiej...**” – dzieci poruszają się wolniutko.
- „**Wiatr mocniej dmuchną!**” – dzieci wykonują kilka szybszych obrotów.
- „**Wiatr ucichł...**” – dzieci kucają, udając śnieżynki, które usiadły na ziemi.
- **Zabawa kończy się, gdy nauczyciel_ka powie:**

„**A teraz śnieżynki powoli zamieniają się w dzieci i wracają na swoje miejsca.**”

Nauczyciel_ka dodaje w imieniu Śnieżynki:

„Lila dziękuje wam za wspólny taniec. Mówi, że tak pięknie wirujecie, że na pewno odwiedzi was jeszcze nie raz. A Bałwanek Kulka... stoi teraz dumnie z odzyskanym guziczkiem i uśmiecha się do każdego z was.

Dziękuję wam za dzisiejszą zimową przygodę. Jesteście, jak wyjątkowe śnieżynki – niepowtarzalni i wyjątkowi.